

Preliminär SWOT för LLU Norra Bohuslän

(utkast april 2014)

Styrkor (för området)

Allmänt

- Kombination av kust, hav och inland gör området attraktivt för både boende och besökare. Området har av nyhetskanalen CNN klassats som ett av världens vackraste vildmarksområden.
- Möjlighet till boende i attraktiva miljöer ("kustnära boende", nära men kanske inte precis vid kustlinjen).
- Bra förbindelser/infrastruktur i nord-sydlig riktning – ny motorväg och järnväg. Lokalisering mellan två större städer – Oslo och Göteborg – skapar förutsättningar för företagsamhet.
- Natur- och kulturmiljön har höga bevarandevärden. Här finns bland annat Sveriges första marina nationalpark (Kosterhavet).
- Ett aktivt föreningsliv.
- Stark kulturhistoria och ett rikt kulturliv med ett av Sveriges utbildningscentra inom konst, Gerlesborgsskolan.
- Hög kompetens inom marinbiologi via etablerat samarbete med GU, SLU mfl (Odlarkörkortet etc).
- Tradition av samarbete över kommungränserna i tillväxtrelaterade frågor.
- Relativt små avstånd mellan områdets mindre samhällen.
- Utbyggt bredband med hög kapacitet i delar av området.

Företagande, entreprenörskap, arbetstillfällen

- Potential för fler små företag och aktörer inom lokal livsmedelsproduktion inklusive vattenbruk.
- Stor andel köpstarka, utländska besökare större delen av året.
- God arbetsmarknad för unga, gott om "inträdesjobb" inom handeln
- Relativt gott om maritima och kustnära aktiviteter som fiske, kajak, samt infrastruktur i form av gästhamnar och småbåtshamnar.

- Sevärdheter och reseanledningar som Världsarvet i Tanum, Nordens ark, Havets hus och Kosterhavets nationalpark.

Lantbruk/Jordbruk/Fiske/Miljö

- Tillgång till gödsel från djurhållning och andra biologiska restprodukter/fiskrens. Biogasproduktion under utveckling i Sotenäs.
- Tillgång till lokalt slakteri – Varekil.
- Stor andel av Sveriges småskaliga yrkesfiske (kustnära fiske).
- Marina produkter i världsklass; ostron, kräftor, räkor och hummer.
- Flera relativt nystartade lokala varumärken (Kustkött, Gröna gårdar etc).
- Utvecklingscentra för selektiva fiskeredskap i Kungshamn, bla via föreningen Norden.

Svagheter:

Allmänt

- Svårt att hitta boende för unga hushåll, delvis pga brist på hyreslägenheter. Höga fastighetspriser i kustbandet. I inlandet överstiger produktionskostnaden ofta marknadsvärdet och lånemöjligheterna till en bostad är därmed begränsade.
- Bristande integration av inflyttande med utländsk bakgrund. Få stannar kvar på ankomstorten.
- Minskad offentlig service som skola, vård, polis, bank och post i flera samhällen.
- Kommersiell småskalig service (lanthandlare) med lönsamhetsproblem, bla pga av hård konkurrens från större kedjor.
- Begränsad service i inlandet och säsonsberoende service i kustsamhällen
- Svagt utvecklad infrastruktur i form av kollektivtrafik, cykel-, ridvägar, vatten och avlopp.
- Behov av investeringar i fibernät och teknisk utveckling för klimatsmart resande, transportsnål service och kunskap om användning av teknik för resfria möten för minskad klimatpåverkan.
- Behov av ökad kapacitet/kompetens inom ideellt föreningsliv för lokala finansieringslösningar och drift av service etc.

Företagande, entreprenörskap, arbetstillfällen

- Svårt att attrahera kvalificerad arbetskraft inom både tillverknings- och tjänstesektorn.
- Hög medelålder bland företagare inom fiske och lantbruk liksom bristande framtidstro inom kustfisket.
- Få unga är delaktiga i områdets utveckling och företagande.
- Höga transportkostnader för tillverkande företag på landsbygden (dyrt köpa transporttjänster).
- Höga trösklar in på arbetsmarknaden för unga som inte fullföljer gymnasiet i delar av området (ej handeln, ungdomsarbetslöshet inget stor svaghet i norra delen).
- Behov av kompetensförsörjning och stöd i affärsutveckling för många landsbygdsföretag.

Lantbruk/Jordbruk/Fiske/Miljö

- Färre djur i lantbruken gör att odlingslandskapet växer igen och att biologiskt och kulturhistoriskt viktiga områden utarmas.
- Liten produktion av ekologiska livsmedel.
- Behov av innovationer, kompetens- och kapacitetsutveckling inom många småföretag inom blå och gröna näringar.
- Begränsad offentlig upphandling av närproducerade livsmedel liksom lite offentliga inköp i landsbygdens (livsmedels)butiker för skola och vård.
- Flera fiskbestånd är på en låg nivå.
- Få mindre fiskeföretag utnyttjar potentialen i förädling av fisk och skaldjur.
- Vägtransporter utan utbyggd infrastruktur för förnybara bränslen är huvudalternativet för resor inom området.
- Låg prioritet på klimatåtgärder i kommersiell och offentlig verksamhet. Fortsatt lågt pris på fossilt bränsle bromsar innovationer och omställning till mer miljövänlig energi

Möjligheter:

- Möjligt att dra nytta av stora arbetsmarknader i Göteborg & Oslo vid bra pendlingsmöjligheter och utbyggt nät för höghastighets-IT.
- Skapa innovationskraft via ökad samverkan mellan gröna/blå näringar och

akademi/institutioner i fråga om produktutveckling och utveckling av ny teknik för odling/djurhållning (Göteborgs universitet, Högskolan i Väst, Chalmers, SIK, Dingles naturbruksgymnasium mfl).

- Möjligheter till utveckling av "tematisk" turistnäring över kommungränser, relativt korta avstånd mellan områdets mindre samhällen (kust och inland).
- Potential för ökad vandrings- och cykelturism, det senare inte minst på gamla E6.
- Enklare regler/genomtänkta kravspecifikationer och personliga möten kan öka möjligheterna för mindre leverantörer hävda sig i offentliga upphandlingar.
- Möjligheter för små turistentreprenörer att dra nytta av satsningen på Bohuslän som "exportmogen destination".
- Ökad sysselsättning/nya företag genom utveckling av den i ett internationellt perspektiv unika natur- och kulturmiljön (fler säljbara produkter, fler besöksmål och fler "faciliteter").
- Bättre marknadsföring av inlandets värden och dess produkter/varumärken. Fler besökare i inlandet kan minska trycket på kustzonen och fördela nyttan av besöksnäringen inom området.
- Tillväxtpotentialer inom marin energi, vattenbruk och kustsjöfart. Potential för förädling av fisk och skaldjur samt för utveckling av nya marina varumärken.
- Närheten till Norge erbjuder en potential i form av både erfarenhetsutbyte kring landsbygdsutveckling samt köpkraft för hela området.
- Hög andel delårsboende = presumtiva helårsboende.
- Möjlighet att utveckla strukturer för hållbar turism och därigenom ytterligare öka områdets attraktivitet. Cykelleder liksom marknadsföring av kollektiva transportmedel kan utvecklas (jfr Biosfärsområde Vänerskärgrården).

Hot:

- Negativ inflyttningstrend och åldrande befolkning i stora delar av området.
- Befolkningsökning genom inflyttning av utrikes födda försvåras genom brist på bostäder.
- Nedskräpning av hav och stränder via internationell sjöfart hotar tillväxt inom besöksnäringen och kräver stora offentliga resurser.
- Fiskerättigheterna för det traditionella, kustnära fisket begränsas vilket leder till bristande lönsamhet och minskade tillgång på lokalt fiskad råvara.
- Sommarsäsongen dominerar inom besöksnäringen. Säsongs- och behovsstyrda

svängningar kan ge likviditetsproblem för (mindre) företag.

- Ytterligare strukturomvandling inom jordbruket, fler jordbruksenheter försvinner på grund av svag lönsamhet i näringen. Det öppna landskapet växer igen.
- Utbyggnaden av bredband med hög kapacitet når bara delar av områdets invånare.
- Utsatthet för klimatförändringar genom dålig infrastruktur för bränslen och begränsade resurser för anpassning.